

Voorgenomen besluit gebouwen
beleidsplan Parochiebestuur

Informatie avond Parochianen

Maandag 30 oktober 2023 (Oost)

Schoonebeek

Nieuw Schoonebeek

Weiteveen

Dinsdag 31 oktober 2023 (West)

Steenwijksmoer

Coevorden

“Op zoek naar nieuwe vitaliteit”

Even voorstellen

Parochiebestuur Immanuelparochie

Pastoor Bernard Buit voorzitter

Paul Steffens vicevoorzitter

Ada Görtz secretaris

Bernard Meulman gebouwen

Sjef Hermans Financieel adviseur

Koos Poelma

Vicevoorzitter Parochiebestuur Liudgerparochie

Gebouwen & Begraafplaatsen beheerder

Waarnemend secretaris

Trek samen met jullie en het Parochiebestuur op.

Voor vanavond in de rol van proces begeleider

Programma van deze informatie avond

- Zuidoost-Drenthe in vergelijking met Noord-Groningen
- Een dagje Zuidoost-Drenthe (observaties & indrukken)
- Thema avond Parochiebestuur & 5 Locatieraden 16 oktober 2023
- Rapport Projectgroep Gebouwenbeleid januari 2023 Op zoek naar nieuwe vitaliteit
 - Aanvullende feiten en cijfers Immanuel Parochie
- Pauze
- Stip op de Horizon (concept Pastoraal Beleidsplan Pastoor Bernard Buit)
- Vitaliteit parochianen
- Toekomstbestendigheid
- Voorgenomen besluit Parochiebestuur gebouwen 2024-2030
- Tijdpad, Communicatie & Vervolg

Immanuelparochie

- Fusie per 1-1-2018
- 5 Geloofsgemeenschappen
- Pastoraal team 2 personen (2 fte)
- Landelijk gebied 1 stad met 4 kleine kernen
- Kerkgebouwen met pastorieën Coevorden, Weiteveen, Schoonebeek, Nieuw Schoonebeek en Steenwijksmoer
2 Rijks & 1 Provinciaalmonument plus 4 kerkhoven
- Kapel Sint Franciscus onderdeel van verz. tehuis
- Voor 1 december 2023 het voorgenomen besluit aan Bisdom gezonden

Liudgerparochie

- Fusie per 1-1-2015
- 5 Geloofsgemeenschappen
- Pastoraal team 3 personen (1,5 fte)
- Landelijk zeer uitgestrekt gebied
- Kerkgebouwen Bedum, Delfzijl. Kloosterburen, Uithuizen en Wehe den Hoorn met 4 pastorieën en 4 kerkhof- kapellen alle **5 Rijksmonumenten**
- Op 1 Mei 2023 het voorgenomen besluit aan Bisdom gezonden.
- Voor 1 december 2023 aanvullende onderbouwing verstrekken!

Steenwijksmoer

Coevorden

Nieuw Schoonebeek

Kapel

St. Franciscus

Weiteveen

Schoonebeek

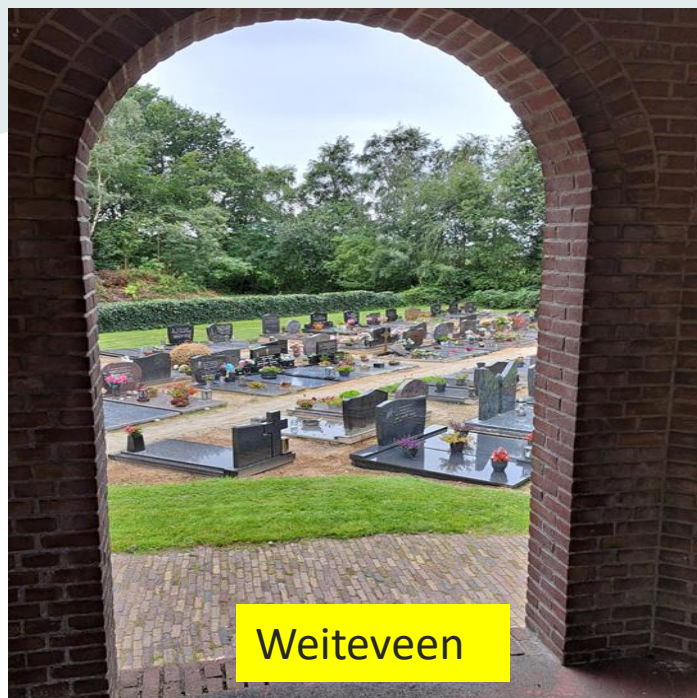

4 begraafplaatsen

Steenwijksmoer

Weiteveen

Coevorden

Een dagje
Zuidoost-
Drenthe

Nieuw Schoonebeek

Thema avond Parochiebestuur & 5 Locatieraden 16 oktober 2023

Open sfeer en transparant naar elkaar.

Toelichting van aanvullende cijfers en feiten van het Parochiebestuur

Nieuwsgierig naar het Pastoraal Beleidsplan (Wat gaan we in 2024 doen)

Communicatie van het voorgenomen besluit van het Parochiebestuur over de 5 locaties

- Opties en mogelijkheden voor nieuw geld
- Tekstuele aanvullingen verwerken in het voorgenomen besluit
- Afspraken gemaakt over de communicatie en het vervolgtraject

Immanuel Parochie:

“Op zoek naar nieuwe vitaliteit”

Steenwijksmoer

Coevorden

Schoonebeek

Nw-Schoonebeek

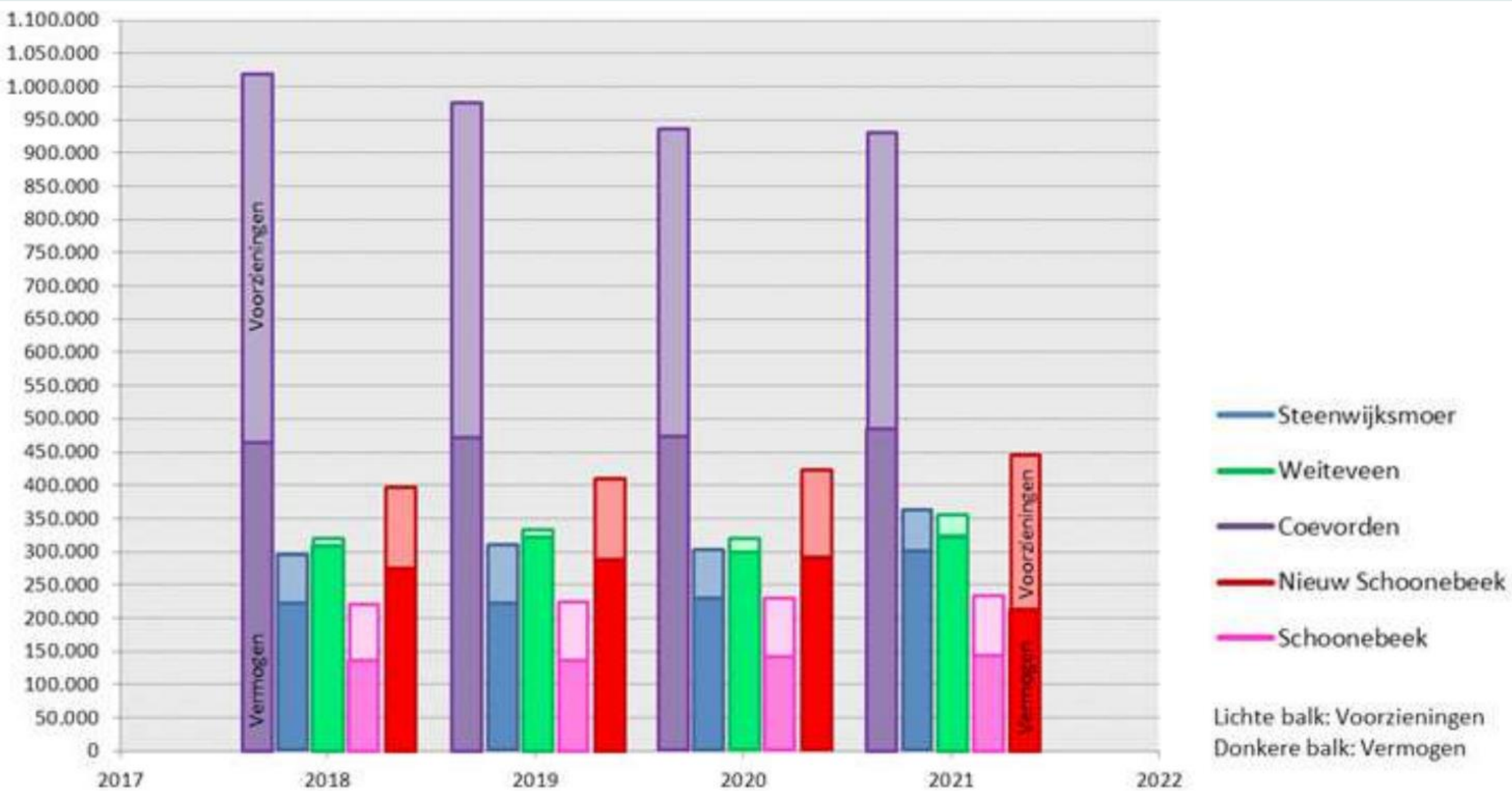
Weiteveen

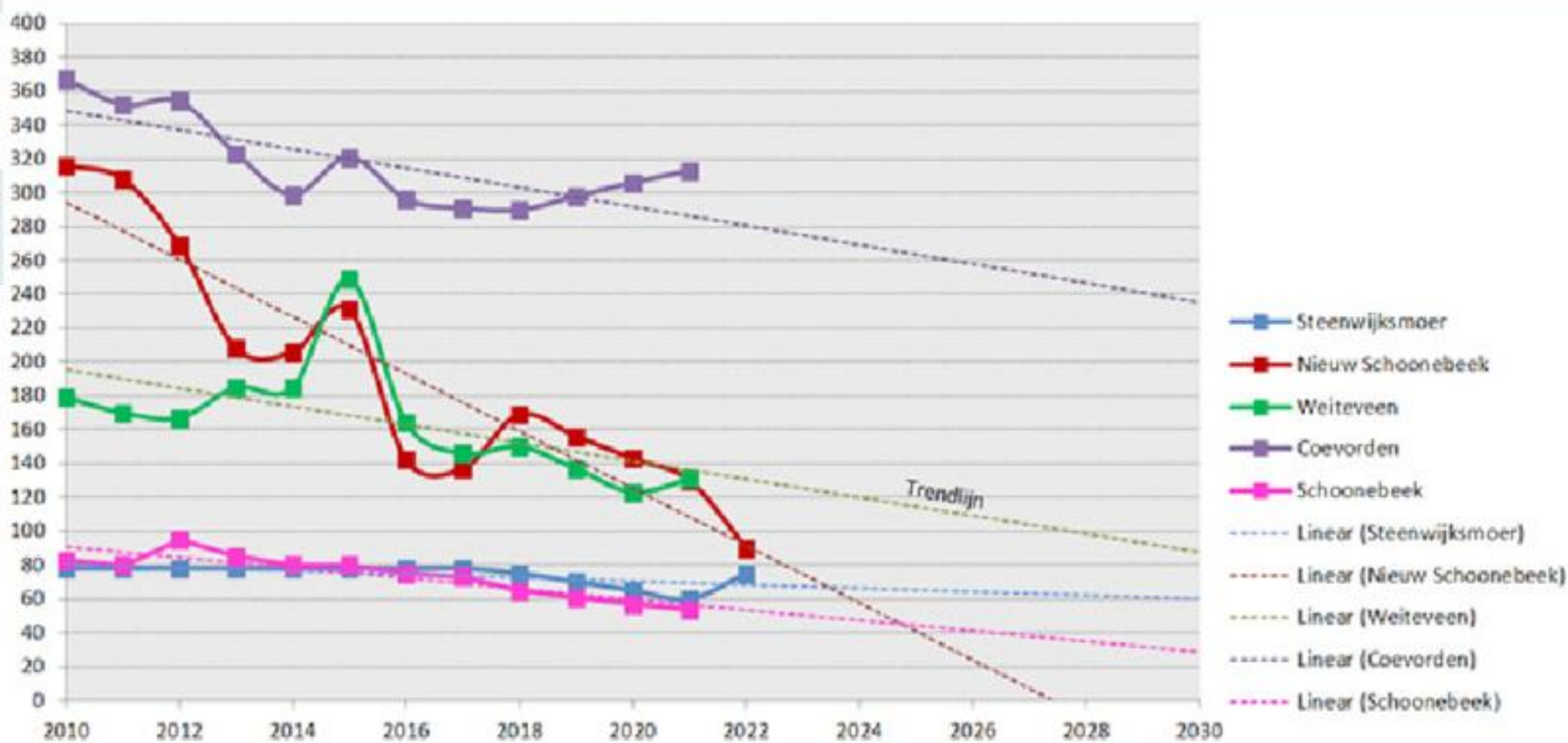

Plaats	Inwoners	R.K. Parochianen	% R.K.
Steenwijksmoer	915	604	66%
Coevorden	15.685	2.471	16%
Schoonebeek	4.910	360	8%
Nieuw-Schoonebeek	1.310	924	71%
Weiteveen	1.660	841	51%

Geregistreeerde R.K. Parochianen op 1 januari 2022

Immanuel	2020	2021	2022	2023
Geboren	12	8	6	1
Gedoopt	14	13	12	6
EH-Communie	0	11	52	10
Vormsel	0	10	36	5
Getrouwd	0	0	1	1
Ziekenzalving	4	8	12	8
Overleden	84	82	89	55
Kerkelijke uitvaart	43	34	32	23

Grafie 5 6 Vrijwilligers per geloofsgemeenschap (exclusief koorleden)

Rapport Immanuel Parochie

SAMENGEVAT

- *Aantal parochianen en Kerkbezoek sterk gedaald en vergrijsd.*
- *Tekort aan vrijwilligers. Vitaliteit staat onder druk.*
- *Nauwelijks jonge aanwas. RK basisscholen krimpen/sluiten.*
- *Gebouwen in (redelijk) goede staat.*
- *Begroting steeds meer onder druk.*
- *Drie van de vijf kerken hebben monumentale status. (Dit beperkt verbouwmogelijkheden.)*
- *Gemeenten hebben geen kerkenvisie, zijn wel bereid mee te werken.*
- ***Zes toekomstscenario's opgesteld voor mogelijke maatregelen: Status quo, Behoedzaam voort, Bouwkundig, Proces, Lokale coöperatie, Zakelijke kostenreductie***
- ***Eerste helft 2023: overleg met bisdom en raadpleging parochianen en andere belanghebbenden.***

De scenario's

1. Status Quo

Huidige situatie voortzetten!

2. Behoedzaam voort

Nu geen keuzes maken waar je later spijt van krijgt

3. Bouwkundige benadering

Kostenbesparing en verduurzaming

4. Proces

Stap voor Stap PB regie & Parochianen acteurs

5. Lokale Coöperatie

Samenwerken met andere dienstverleners

6. Zakelijk kostenreductie

Benadering zonder emoties en gevoelens

Steenwijksmoer: H. Franciscus - advies & haalbaarheid

Het meest voor de hand liggende scenario voor de locatie Steenwijksmoer is **scenario 2**, behoedzaam voortgaan, in combinatie met **scenario 4**: een samenwerking met Coevorden kan besparingen opleveren, met name in de energiekosten.

Ook te overwegen is de niet essentiële bezittingen, zoals de onderwijzerswoning en onbebouwde gronden in het dorp, te verkopen.

Het kerkgebouw is in goede staat maar heeft beperkte mogelijkheden voor bouwkundige aanpassingen (**scenario 3**).

De mogelijkheden voor lokale coöperatie (**scenario 5**) zijn beperkt door de geringe omvang van het dorp, de aanwezigheid van een dorps huis en de afwezigheid van andere kerkgemeenschappen.

Scenario 6 heeft het risico dat de hechte geloofsgemeenschap uiteenvalt. Tevens zal verkoop en herbestemming van het kerkgebouw waarschijnlijk erg moeilijk zijn.

Coevorden H. Willibrordus –advies & haalbaarheid

De ‘parochiale’ omvang en positie van locatie Coevorden pleiten voor een combinatie van **scenario 1 en 2**, d.w.z. voor behoud of zelfs uitbreiding van de kerkfunctie. De kerk heeft hiervoor voldoende fysieke capaciteit.

Een nadeel is de beperkte parkeerruimte. Daarentegen bieden de ligging en economische dynamiek van de stad goede kansen voor herbestemmingen, zij het dat de monumenten-status hiervoor belemmeringen opwerpt.

De nabijheid van de PKN-kerk biedt mogelijkheden voor gedeeld gebruik van een kerkgebouw

Schoonebeek H. Nicolaas – advies & haalbaarheid

De Nicolaaskerk in Schoonebeek ligt centraal in de Immanuelparochie en kan met 2 diensten per weekend alle parochianen herbergen die nu één van vijf locaties bezoeken.

Gezien de ligging in een woonwijk is hergebruik (woningbouw) ook mogelijk.

Het zakelijk **scenario 6** is in beide uiterste situaties mogelijk in Schoonebeek. **Scenario's 2 en 4** zijn ook goed toepasbaar.

Samenwerking met andere geloofsgemeenschappen (**scenario 5**) is voor de hand liggender in de kerk van de andere geloofsgemeenschap

Nieuw-Schoonebeek H. Bonifatius – advies & haalbaarheid

Voor Nieuw-Schoonebeek is het meest aannemelijke een combinatie van de **scenario's 2 en 4**.

De huidige situatie handhaven en met enige regelmaat vieringen combineren met andere locaties. Er is ruimte genoeg voor kerkgangers, dan wel parkeergelegenheid.

Er is de laatste jaren veel geïnvesteerd in nieuwe ketel en dubbele beglazing.

Er is geen andere kerk in het dorp om mee samen te werken.

Deze locatie ligt decentraal t.o.v. Coevorden en Steenwijksmoer, echter centraal tussen Weiteveen en Schoonebeek.

Deze locatie heeft procentueel de meeste parochianen en dit aantal is stabiel.

Weiteveen OLV Koning van de Vrede – advies & haalbaarheid

Voor Weiteveen zouden **scenario's 1 t/m 4** kunnen, maar **scenario 1** valt in principe af.

Voordeel van Weiteveen is dat het een niet al te grote kerk is waar men eenvoudig kleine ruimtes kan realiseren.

De kerk is de laatste jaren gerenoveerd en in de nabije toekomst niet al te veel onderhoud.

De locatie ligt decentraal van Coevorden maar tussen Schoonebeek en Nieuw Schoonebeek in.

Herbestemming is wat lastiger i.v.m. monumenten-status.

Weiteveen heeft relatief veel vrijwilligers waaronder voldoende koster en misdienaars en nog 3 koren

Aanbevelingsbrief Projectgroep

1. Draagvlak en haalbaarheid d.m.v. open dialoog met de locaties
2. Organiseer een gedachtewisseling met de locatieraden.
3. Formeer een speciale commissie voor verdere voortgang en overleg met diverse instanties
4. Breng het voorlopig standpunt als PB naar buiten via het parochieblad
5. Bij herbestemming en ontwikkeling van kerkelijk vastgoed verder met professionals
6. Parochiegrenzen geen belemmeringen hou bij het zoeken de grenzen ook tegen het licht
7. Continueer met de gemeenten Emmen en Coevorden het overleg (ontwikkel Kerkenvisie)
8. Ontwikkel vitaliteit bevorderende actieprogramma's voor jeugd, ouderen en vrijwilligers
9. Ontwikkel een actieprogramma voor kerkverwante cultuur en maatschappelijke thema's

Pauze

Stip op de Horizon (Pastoor Bernard Buit)

Pastoraal
Beleidsplan

De warme stenen
(lijven) zijn
belangrijker dan
de koude stenen!

Vormgeving Pastoraal Team

Secretariële ondersteuning pastoraal team

Werken vanaf 1 werkplek.

Een team voor 5 geloofsgemeenschappen.

Verdeling van de werkvelden:

Pastoor Bernard Buit: liturgie, Gemeenschapopbouw, Besturen

Diaken Niek Nijhuis: Diaconie, Catechese, Oecumene

Beide pastores zitten afwisselend bij de vergaderingen van de Locatieraden.

Werkwijze Pastoraal team

Van maximaal lokaal naar centraal

Sacramenten voorbereiding EC – Vormsel op 2 plekken in O/W

Catechese volwassenen en kinderen op 2 plekken in O/W

Presentie in de 5 geloofsgemeenschappen

Meer Immanuel brede vieringen in alle geloofsgemeenschappen van de parochie

Doordeweekse vieringen handhaven.

Lekenvoorgangers gaan voor bij afwezigheid of ziekte van een van de pastores.

Prioriteiten Pastoraal team 2024

- Naast de bestaande koren een nieuw Immanuel breed koor vormen
- Vorming en inzet van cantores
- Ontwikkelen van Familievieringen in de Immanuelparochie, met maaltijd en catechese (missionaire parochie)
- Maken van een nieuw uitvaartboekje voor de gehele Immanuelparochie.
- Opstarten van een geloofscursus
- Opstarten van een gespreksgroep

Vitaliteit – Prognose afname parochianen en Kerkbijdrage

	2022	2030	afname	procentueel
Aantal parochianen	5.200	?		
Aantal parochianen die een kerkbijdrage betalen	2.235	1.865	-370	-17%
Kerkbijdrage	€ 225.000	€ 175.800	€ -49.200	-22%

Ca 33% van de parochianen die een kerkbijdrage betalen is 73 jaar of ouder (tov 2022)

Ca 43% van de kerkbijdrage wordt opgebracht door parochianen van 73 jaar of ouder (tov 2022)

Vitaliteit – Prognose verloop meerjaren onderhoud

	2023	2030	Totaal 2023-2030
Onderhoudsfonds 1/1	€ 597.924	€ 81.872	
Storting	€ 24.940	€ 25.000	€ 199.760
Onttrekking	€ 280.189	€ 40.730	€ 731.542
Onderh fonds 31/12	€ 342.675	€ 66.142	

Een tekort op de onderhoudsreservering komt ten laste van het resultaat.

Als min gewenst niveau van de onderhoudsreservering gaan we uit van € 195.000,-. Om dat te bereiken moet er tot 2030 Ca € 130.000,- extra gereserveerd worden (ca € 18.500,- per jaar).

Vitaliteit-Voldoende vrijwilligers ?????

vrijwilligers Weiteveen				vrijwilligers Coevorden				vrijwilligers Steenwijksmoer				vrijwilligers Nw.Schoonebeek				vrijwilligers Schoonebeek			
aantal		115		aantal		247		aantal		115		aantal		89		aantal		51	
gem.leeftijd		57,17		gem.leeftijd		65,14		gem.leeftijd		62,76		gem.leeftijd		67,66		gem.leeftijd		67	
leeftijd	aantal		aantal	leeftijd	aantal		aantal	leeftijd	aantal				aantal		aantal		aantal		aantal
>= 75	23	1 functie	16	>= 75	109	1 functie	52	>= 75	22	1 functie	?	>= 75	30	1 functie	19	>= 75	22	1 functie	6
		>1 functie	7			>1 functie	57			>1 functie	?			>1 functie	11			>1 functie	16
67 - 74,99	33	1 functie	22	67 - 74,99	53	1 functie	24	67 - 74,99	38	1 functie	?	67 - 74,99	22	1 functie	15	67 - 74,99	15	1 functie	3
		>1 functie	11			>1 functie	29			>1 functie	?			>1 functie	7			>1 functie	12
50 - 66,99	27	1 functie	22	50 - 66,99	44	1 functie	23	50 - 66,99	35	1 functie	?	50 - 66,99	31	1 functie	24	50 - 66,99	7	1 functie	4
		>1 functie	5			>1 functie	21			>1 functie	?			>1 functie	7			>1 functie	3
< 50	32	1 functie	24	<50	41	1 functie	32	< 50	20	1 functie	?	< 50	6	1 functie	6	< 50	7	1 functie	3
		>1 functie	8			>1 functie	9			>1 functie	?							>1 functie	4
vrijwilligers	115				247				115				89				51		

Toekomstbestendigheid – verwacht resultaat

Immanuel - Prognose verloop resultaat	2023	2030	Totaal 2023-2030
Vermogen (begin jaar)	€ 1.576.396	€ 1.250.666	
Resultaat 1 - Huidig beleid	€ 3.426	€ -83.077	
afname kerkbijdrage	€ -9.064	€ -4.031	€ -49.126
MJOB tekort via resultaat	€ -14.526	€ -13.282	€ -188.071
Resultaat 2 - Prognose lagere opbr & Hogere kosten	€ -20.164	€ -100.390	

Toekomst perspectief - Scenario's (Nieuw geld)

Op zoek naar “nieuw geld”

- optimaliseren huuropbrengsten (bv verhuurde woningen)
- sponsoring / giften
- verpachten / verhuren gronden
- inzetten Givt / Tikkie bij kerk en begraafplaatsen
- besparing op organisatiekosten
- besparing op stookkosten (samen kerken in stookseizoen)

Toekomst perspectief - Scenario's (Nieuw geld)

Steenwijksmoer:

- Bosperceel/ijsbaan woningbouw onder erfpacht
- Verhuur / Verkoop onderwijswoning optioneel
- Verhuur van “De inloop” aan derden

Coevorden:

- Parochieadministratie ombouw tot woningen
- Garage ombouw tot parochieadministratie
- St Antonius gebouw ruimer verhuren?

Schoonebeek:

- Maximaliseren huur inkomsten.

Nieuw Schoonebeek:

- Park en Pastorie herbestemmen optioneel
- Verhuur kleine zaal bij pastorie ?
- Kerk verkleinen en overige ruimte herbestemmen
- Grote parochie zaal herbestemmen?
Herbestemmen in overleg / samenwerking met Stichting Dorpshoeve?
- Dak kerk verhuren voor zonnepanelen?

Weiteveen:

- Verhuur parochiezaal
- Verhuur Pastorie
- Verkoop / verpachten deel pastorietuin
- Gebied commercieel aantrekkelijk maken
- Verhaal cultuurhistorisch presenteren

Voorgenomen besluit Parochiebestuur (2024-2030)

Steenwijksmoer

- Behoedzaam voortgaan met meer focus op de samenwerking met Coevorden – in West.
- Komende jaren stap voor stap en weloverwogen nieuwe keuzes maken.
- **Op termijn kerk overdragen. Samen met de geloofsgemeenschap een nieuwe functie voor de kerk aan te gaan.**

Coevorden

- Huidige situatie voortzetten, maar ook behoedzaam voortgaan! Samenwerking in West.

Schoonebeek

- Behoedzaam voortgaan en in de komende jaren stap voor stap nieuwe, weloverwogen keuzes maken.
- Onderzoek haalbare opties voor eventuele toekomstige samenwerking.
- **Samen met de geloofsgemeenschap in overleg gaan om een functieverandering van de kerk te bewerkstelligen.**

Nieuw Schoonebeek

- Behoedzaam voortgaan, met de focus op meer samenwerking in Oost!

Weiteveen

- Behoedzaam voortgaan, stap voor stap, de focus op meer samenwerking in Oost!

Alle 5 locaties

Op basis van de vitaliteit en de cijfers, toch vooral de komende jaren niet achter over leunen!!!!

Tijdpad & Communicatie

- Gebouwen Projectgroep inventarisatie (2022)
- Overdracht rapportage aan PB (Januari 2023)
- Overleg binnen het PB (Februari- Juni)
- 1^e Communicatie op 5 locatie avonden (Voorjaar 2023)
- Schetsen van de mogelijke scenario's (Juni-September)
- Besluitvorming in het (PB September/oktober 2023)
- 2^e Communicatie op Thema avond LR-en (16 oktober)
- Informatie aan Geloofsgemeenschappen (30 & 31 oktober)
- Communicatie naar alle Parochianen (November)
- Besluit naar het Bisdome (Voor 1 december 2023)
- Diocesane Commissie Gebouwenbeleid (voorjaar 2024)

OLV.parochie@hetnet.nl